

Από την Κυψέλη στο Τάβιστοκ

Από τη Δίλυ Εξαρχοπούλου

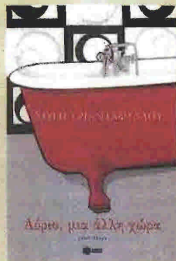
Σε επανέκδοση κυκλοφορεί ένα παλαιότερο μυθιστόρημα (1997) της Σώτης Τριανταφύλλου, με θέμα την ιστορία δύο μικρών παιδιών, της Δίλης και του Κάρολου, στην Ελλάδα της δεκαετίας του '60. Στιβαρή πένα η Τριανταφύλλου, παρ' όλη τη δίθην «ελαφρότητα» της γραφής, μια και η ιστορία της εποχής παρουσιάζεται μέσα από την παιδική ματιά, δεν χάνει την ευκαιρία να εντοπίσει κάποιες από τις αλλαγές που συντελούνται στη χώρα τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Η αφήγηση διαμορφώνεται μέσα από μέρη που φέρουν το όνομα κάποιου από τους πρωταγωνιστές της ιστορίας. Ετσι το πρώτο μέρος ονομάζεται «Κάρολος» και στο πρώτο κεφάλαιο ο μικρός πρωταγωνιστής αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο τις δικές του εντυπώσεις για τα προσωπικά, οικογενειακά κι εν μέρει κοινωνικά γεγονότα, εκφράζοντας τις απορίες και τους φόβους του.

Στα επόμενα κεφάλαια, πάλι από την οπτική γωνία του Κάρολου, η πρωτοπρόσωπη γραφή αλλάζει σε τριτοπρόσωπη. Στο δεύτερο μέρος η αφήγηση είναι τριτοπρόσωπη, αλλά από την πλευρά της μικρότερης αδελφής τους, της Δίλης. Ανάμεσα στα κεφάλαια που αφηγούνται την ιστορία από τη σκοπιά της Δίλης ή του Κάρολου, υπάρχουν τέσσερα κεφάλαια, όπου ο πανόπτης αφηγητής παρακολουθεί την οπτική των γονιών τους. Ετσι ο αναγνώστης αποκτά μια σφαιρικότερη αντίληψη τόσο για τους χαρακτήρες των ηρώων όσο και για τη γενικότερη κοινωνική κατάσταση.

Η εποχή είναι πολύ συγκεκριμένη, δηλαδή 1963-1968, πράγμα που σημαίνει ότι τα παιδιά εντυπωσιάζονται από τα καινούρια προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά, όπως η ηλεκτρική σκούπα, τα μεγάλα ψυγεία, οι σκουπιδοφάγοι, τα πικάπ έπιπλα, οι τηλεοράσεις κ.λπ., καθώς και από τα νέα τραγούδια, τις κινηματογραφικές ταινίες, τα καινούρια καθαριστικά προϊόντα, τις λέξεις της αργκό ή τις περίεργες λέξεις που ακούν. Η ταινία που τους στιγματίζει είναι η «Μαίρη Πόπινς» και μαθαίνουν τους νέους χορούς, π.χ. το χάλι γκάλι ή τη γιάνκα. Το σχολείο, ιδιαιτέρως στην περίπτωση τους, συγκεντρώνει πολλές από τις σκέψεις τους και κάποιες εκφράσεις της εποχής –και όχι μόνο–, όπως το «θα τον στείλω

“τσιφ”» σε κάποιο μέρος, σχολιάζονται με την αρμόζουσα παιδικότητα. Η πιο σοβαρή πολιτική συνειδητοποίησή τους αφορά τη ζωή ενός φίλου τους. Ο φίλος τους είναι γιος πρώην πολιτικού κρατούμενου, ο οποίος ζει αδιαλείπτως με τον φόβο της επανασύλληψής του, κάτι που όντως συμβαίνει στη δικτατορία. Τα σημάδια της έλευσής της είναι ορατά σε κάποιους από τους μεγάλους, αλλά τα παιδιά έχουν μια επιφερμική αντίληψη μέσα από κάποιες κουβέντες που ακούν. Τα καλοκαίρια επισκέπτονται τον παραθαλάσσιο τόπο καταγωγής του πατέρα τους και κάνουν διακοπές με την εκεί γιαγιά τους. Ετσι αποτυπώνουν, και πάλι επιφανειακά, κάποιες διαφορές μεταξύ επαρχίας και μεγάλης πόλης.

Σώτη Τριανταφύλλου
Αύριο, μια άλλη χώρα
 εκδόσεις Πατάκη,
 σ. 196, 14,50 €

Η οικογένεια είναι μικροαστική με όλες τις συνδηλώσεις: μεγάλο σπίτι, συγγενείς στο εξωτερικό, κάποια χρήματα σε λογαριασμούς, υπηρέτρια από το χωριό, αγορά οικοπέδου για εξοχικό. Η ζωή των μεγάλων κρύβει κάποια μυστικά, που η παρουσία τους σε ξεχωριστά αφηγηματικά μέρη εν μέρει εξηγεί. Η ανάμνηση της Αφρικής ως εδεμικού τόπου διαμονής, τόσο από τη μητέρα της οικογένειας όσο και από τη γιαγιά, προσιωνίζεται τρόπον τινά τα μυθιστορήματα «Λίγο από το αίμα σου» και «Αφρικανικό ημερολόγιο», που πρωτοκυκλοφόρησαν το 2008, ύστερα από μία δεκαετία γόνιμης πορείας της Τριανταφύλλου.

Το γνωστό ατού της συγγραφέως, δηλαδή η σκωπτική αποτύπωση κάποιων καταστάσεων, είναι πανταχού παρόν. Ο παιδικός συλλογισμός της περίπου εννιάχρονης Δίλης, όταν πηγαίνει μαζί με τον αδελφό της Κάρολο να δούνε την ταινία *Φαντασία*: «...σκέφτηκε πως αν υπήρχε Θεός, θα τον έδειχνε η *Φαντασία*, αφού τους έδειχνε όλους, και τους δεινόσαυρους ακόμα», αποτυπώνει αφ' ενός την παιδική αθωότητα, αλλά και τη διεισδυτική ματιά της συγγραφέως. Οι κοσμογονικές –για τη Δυτική Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική– αλλαγές της δεκαετίας εντοπίζονται, αλλά από το πρίσμα μιας πολύ μικρής μερίδας Ελλήνων. Εν τω μεταξύ, τα προβλήματα της γενέθλιας χώρας είναι τόσο πολλά που η μετοίκηση της οικογένειας στο εξωτερικό (στην Αγγλία) τα απαλύνει μεν, αλλά δεν τα αφανίζει από τη σκέψη τους.

Φωτογραφία του Σωτήρη Λόμπρου από το βιβλίο «Το πέτρινο δάσος»